



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I UPPSALA**

**BESLUT**  
2011-03-09  
Meddelat i Uppsala

Mål nr  
574-11 E  
Enhet 1

**SÖKANDE**

Securus Säkerhet i Sverige AB, 556585-9310  
Brommavägen 8  
169 30 Solna

**MOTPART**

Uppsala kyrkliga samfällighet, 252003-0145

**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU;  
fråga om upphandlande myndighet i lagens mening

**BESLUT**

Förvaltningsrätten avvisar Securus Säkerhet i Sverige AB:s ansökan om  
överprövning.

<b>KONKURRENSVERKET</b>	
2011-03-10	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

#### BAKGRUND

Uppsala kyrkliga samfällighet (samfälligheten) genomför en upphandling av bevakningstjänster. Enligt tilldelningsbeslut den 25 januari 2011 avser samfälligheten att sluta avtal med annan leverantör än Securus Säkerhet i Sverige AB (bolaget).

#### YRKANDEN

Bolaget begär överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska rättas på så sätt att samfälligheten förpliktigas göra en ny utvärdering av anbudet. I andra hand yrkas att upphandlingen ska göras om.

Samfälligheten anser att den inte omfattas av LOU.

#### GRUNDER

Bolaget anför bl.a. följande till stöd för sin ansökan om överprövning. Bolaget anser att Svenska kyrkan ska följa LOU då den får ekonomiskt stöd från staten samt då det sitter politiskt valda i styrelsen. Samfälligheten är visserligen en egen juridisk person. Bolaget hävdar dock att de är underordnade Svenska kyrkan och bör därför inte främja orättvisor såsom avtalslösa förhållanden på arbetsmarknaden.

Samfälligheten anför bl.a. följande. I 2 kap. 12 § LOU definieras vad som är att betrakta som en myndighet. Första stycket behandlar finansieringen av verksamheten som till största delen ska ske av staten, en kommun, ett landsting eller en myndighet för att den upphandlande parten ska betraktas som myndighet. Samfällighetens kyrkoavgiftsintäkter uppgår för år 2010 till 159 705 933 kr. Begravningsverksamhetens intäkter uppgår för samma år till 45 699 836 kr. I kyrkoantikvarisk ersättning har under år 2010 erhållits 952 262 kr. De totala intäkterna uppgår således till 206 371 031 kr. Begravningsverksamhetens intäkter och erhållen kyrkoantikvarisk ersätt-

ning uppgår till totalt 46 665 098 kr, vilket är 22 procent av de totala intäkterna.

Andra stycket i 2 kap. 12 § LOU behandlar vem som har kontroll över verksamheten, staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet. Samfälligheten är en egen juridisk person som inte står under kontroll av någon. Samfälligheten äger själv att besluta i egna frågor. Tredje stycket behandlar hur styrelse och ledningsorgan utses. Samfällighetens högsta beslutande organ är Samfällda kyrkofullmäktige, vilka utses i kyrkoval vart fjärde år.

Mot bakgrund av ovanstående menar samfälligheten att den inte omfattas av LOU.

## SKÄL

### Tillämpliga bestämmelser m.m.

I 1 kap. 2 § första stycket LOU anges följande. Denna lag gäller för offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster samt av byggkoncessioner. Lagen gäller även när upphandlande myndigheter anordnar projekttävlingar. Vad som avses med offentlig upphandling och upphandlande myndighet anges i 2 kap. 13 § respektive 19 §.

I 2 kap. 12 § LOU anges följande. Med offentligt styrda organ avses sådana bolag, föreningar, delägarförvaltningar, särskilt bildade samfällighetsföreningar och stiftelser som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och

1. som till största delen är finansierade av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet,
2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet, eller
3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, ett landsting eller en upphandlande myndighet.

I 2 kap. 19 § LOU anges följande. Med upphandlande myndighet avses statliga och kommunala myndigheter.

Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämföras

1. beslutande församlingar i kommuner och landsting, och

2. offentligt styrda organ som avses i 12 §, samt
3. sammanslutningar av en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1 eller sammanslutningar av ett eller flera organ enligt 2.

I 16 kap. 5 § LOU anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I proposition 2006/07:128 s 148 f. anges bl.a. följande. Fram till de ändrade relationerna mellan staten och kyrkan den 1 januari 2000 omfattades Svenska kyrkan av LOU. Därefter ändrades definitionen av upphandlande enhet i 1 kap. 5 och 6 §§ LOU så, att kyrkliga kommuner utgick ur definitionen. De nuvarande bestämmelserna i LOU inkluderar enbart Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter i fråga om verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144). Ändringen motiverades (prop. 1998/99:38, sid. 100 f.) med att ansvaret för en väl fungerande begravningsverksamhet ytterst vilar på samhället och att huvudmannskapet för begravningsverksamheten är en samhällsuppgift som till helt övervägande del anförtros Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter. Frågan om huvudmannskapet liksom om skyldigheten att betala begravningsavgift regleras i begravningslagen. Mot denna bakgrund fann regeringen att LOU skulle vara tillämplig på Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar i fråga om begravningsverksamheten.

Utredningen har gjort bedömningen att det inte finns skäl att särskilt reglera begravningsverksamheten för kyrkans del. Regeringen delar denna bedömning med hänsyn till att begreppet upphandlande myndigheter och med sådana myndigheter jämställda organ enligt de förutsättningar som anges i 2 kap. 12 § i den klassiska lagen antingen omfattas i sin helhet eller faller helt utanför lagens tillämpningsområde. Det är därför från upphandlingssynpunkt olämpligt att bestämmelserna inom den klassiska sektorn innehåller regler som medför att viss del av en organisations verksamhet omfattas av systemet. Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter har därför uteslutits ur definitionen av upphandlande myndighet. Detta förhållande utesluter dock inte att församlingar och samfälligheter ändå kan vara att betrakta som upphandlande myndigheter i direktivens mening.

Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter kan nämligen komma att omfattas av definitionen av offentligt styrda organ för hela sin verksamhet. För den händelse en sådan kyrklig enhet bedöms vara inrättad för att tillgodose ett behov i det allmännas intresse och behovet inte är av industriellt eller kommersiellt intresse samt till största delen finansieras av det allmänna skall denna anses utgöra ett offentligt styrt organ som omfat-

tas av lagen. Vid bedömningen huruvida församlingen eller samfälligheten till största delen finansieras av det allmänna skall självfallet beaktas inkomsterna av den verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen.

#### Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om samfälligheten omfattas av reglerna för offentlig upphandling.

I 2 kap. 19 § LOU anges vad som avses med upphandlande myndighet. Med upphandlande myndighet ska enligt bestämmelsen jämföras sådana offentligt styrda organ som definieras i 2 kap. 12 § LOU. Mot bakgrund av vad som framkommit angående samfällighetens finansiering och dess styrning anser förvaltningsrätten att samfälligheten inte är ett sådant offentligt styrt organ som avses i 2 kap. 12 § LOU. Då samfälligheten inte omfattas av regelverket för offentlig upphandling finns ingen möjlighet för förvaltningsrätten att pröva bolagets ansökan om överprövning. Ansökan ska följaktligen avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)



Elisabet Andersson

rådman

Målet har föredragits av Andreas Lund.

